

ZorgRegio

Midden **IJssel**
Oost Veluwe

**PROJECTPLAN VASTGOEDTRANSITIE
DRIEMILIEUSVOORZIENINGEN G7**

**20-12-2021
Versie 1.0**

Inhoudsopgave

.....	1
1. Aanleiding van het project	3
2. Doelstelling van het project.....	3
3. beoogde projectresultaat	4
4. Afbakening	4
5. effecten	5
6. Gebruikers van het projectresultaat	5
7. Randvoorwaarden	5
8. Relatie met andere projecten.....	5
9. Kosten.....	6
10. Projectorganisatie.....	6
11. Projectplanning/tijdpad	6
BIJLAGE 1 DEFINITIE DRIEMILIEUSVOORZIENING	10
BIJLAGE 2: OVERZICHT LOCATIES SPUK	11

1. AANLEIDING VAN HET PROJECT

In maart 2019 is het landelijke actieplan 'Best passende zorg voor de meest kwetsbare jongeren' vastgesteld. Uit dit actieplan is een duidelijke, gezamenlijke, opdracht voortgekomen: 'organiseer eerder, sneller en beter passende hulp'. Het is een gezamenlijke opgave om de jeugdhulp dichterbij de leefwereld van het kind en het gezin te brengen. De ambitie is om het aantal jongeren dat in grote residentiële voorzieningen terecht komt substantieel te verminderen door vroegtijdig passende hulp in de regio te organiseren.

Deze ambitie vertaalt zich onder andere in een vastgoedvraagstuk: Breng de capaciteit voor de residentiële jeugdhulp terug door sluiting of verbouwing naar meer kleinschalige woonvormen en ontwikkel alternatieven in de nabije omgeving, zoals kleinschalige, gezinsgerichte open woonvormen. Om deze ambitie naar meer kleinschaligheid te stimuleren heeft het Rijk in totaal € 88,5 miljoen beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering (SPUK vastgoedtransitie):

- € 33,5 miljoen in 2020 voor de vastgoedtransitie Jeugdzorgplus
- € 50,0 miljoen in 2021 voor de driemilieusvoorziening, waar jongeren leven, wonen en naar school gaan.
- € 5,0 miljoen in 2021 voor de ombouw van separatuurruimten in de Jeugdzorgplus.

De vastgoedtransitie JeugdzorgPlus is reeds gestart (november 2020). Binnen dit project werken de 7 Gelderse jeugdhulpregio's en de 2 Overijsselse jeugdhulpregio's samen met de vier JeugdzorgPlus aanbieders binnen dit bovenregionale gebied. Op 15 juli 2021 is hiervoor het Bovenregionaal plan vastgoedtransitie JeugdzorgPlus Oost vastgesteld en ingediend bij het ministerie. In dit bovenregionaal plan staat het toekomstperspectief voor de JeugdzorgPlus in Gelderland en Overijssel beschreven. Dit bovenregionaal plan is de basis voor de besteding van de SPUK-middelen vastgoedtransitie JeugdzorgPlus. De JeugdzorgPlus aanbieders zorgen ieder voor een strategisch vastgoedplan waarin ze de besteding van de middelen, passend binnen de kaders, uitwerken. Het strategisch vastgoedplan van de aanbieder is de basis voor de uitkering van de SPUK-middelen door de coördinerende gemeenten aan de aanbieder. Het traject rondom de ombouw van separeerruimtes is gekoppeld aan de vastgoedtransitie JeugdzorgPlus en is deels ook al meegenomen in het bovenregionaal plan JeugdzorgPlus. Voor de SPUK ombouw separeerruimtes hoeft géén bovenregionaal plan opgeleverd te worden. De uitvoering van deze SPUK loopt mee in de uitvoering van de SPUK JeugdzorgPlus en wordt daarom verder niet meegenomen in dit projectplan.

De vastgoedtransitie voor de driemilieusvoorziening¹ moet nog opgestart worden (tweede tranche). Deze SPUK-middelen is aangevraagd door de daarvoor aangewezen coördinerende gemeente. Voor deze tweede tranche bestaat het bovenregionale gebied uit de 7 Gelderse jeugdhulpregio's (zonder Overijssel). De gemeente Arnhem is aangewezen als coördinerende gemeente. Zij zijn coördinerende gemeente voor de SPUK-middelen voor de Gelderse locaties driemilieusvoorzieningen. Voor een lijst met de locaties verwijzen we naar bijlage 2.

2. DOELSTELLING VAN HET PROJECT

Kinderen zo thuis mogelijk op laten groeien: kinderen in een zo huiselijk mogelijke omgeving laten verblijven, ook als dat in een residentiële jeugdhulpinstelling is. Daarvoor is het nodig om de huidige

¹ Zie bijlage 1 voor de gehanteerde definitie driemilieusvoorziening

grotere residentiële voorzieningen om te vormen tot meer kleinschalige en gezinsgerichte voorzieningen.

3. BEOOGDE PROJECTRESULTAAT

- Het vaststellen van een bovenregionaal gedragen visie en ambitie door de gemeenten en instellingen op de afbouw en kwaliteitsverbetering van driemilieusvoorzieningen, afgestemd op het landelijke en regionale zorglandschap en concreet vertaald in een strategisch vastgoedplan met als inzet dat minder jeugdigen uit huis geplaatst worden en zo thuis als mogelijk worden opgevangen als dat toch noodzakelijk is.
- Deze bovenregionale visie en ambitie wordt vertaald in een bovenregionaal plan dat betrekking heeft op de accommodaties open driemilieusvoorzieningen waarvoor de gemeente coördinerende gemeente is. Het bovenregionale plan beschrijft de toekomstvisie voor desbetreffende landsdeel, werkt dit verder uit in SMART- afspraken en beschrijft wat de implicaties van het plan zijn voor de betreffende accommodaties. Het plan wordt in overeenstemming met de aanbieders vastgesteld door de coördinerende gemeente. De coördinerende gemeente draagt er zorg voor dat deze voor **1 juni 2022** beschikt over een bovenregionaal plan
- De aanbieder driemilieusvoorzieningen die deelneemt aan de SPUK-regeling maakt voor **1 december 2022** een strategisch vastgoedplan.
- Zodra de coördinerende gemeente en aanbieder overeenstemming hebben over het strategisch vastgoedplan, vraagt de aanbieder een subsidie aan bij de gemeente.

4. AFBAKENING

Voor de tweede tranche van de SPUK is gekozen voor samenwerking op Gelders niveau. De Gelderse jeugdhulpregio's werken nauw samen en hebben deze opdracht gezamenlijk opgepakt. De driemilieusvoorzieningen die onderdeel vormen van de tweede tranche SPUK liggen allemaal binnen de provincie Gelderland. In een aantal gevallen zijn dit locaties die onder een grotere organisatie vallen. Er moet dan ook rekening gehouden worden met veelvuldige afstemming met de 'moederorganisaties' van de aanbieders én de coördinerende gemeenten waar locaties van dezelfde organisaties onder vallen.

Open driemilieusvoorzieningen zijn onderdeel van het totale jeugdzorglandschap. Afbouw en ombouw van deze voorzieningen vraagt dus ook om aanpassingen binnen de overige vormen van (residentiele) jeugdzorg, waaronder nadrukkelijk ook de JeugdzorgPlus (de gesloten jeugdzorg). Keuzes die gemaakt worden ten aanzien van verkleinen van groepen, afname van capaciteit, spreiding van plaatsen, alternatieve vormen buiten de driemilieusvoorzieningen en ambulantisering zijn van invloed op de inrichting van andere vormen van jeugdzorg. Hoewel dit onlosmakelijk met elkaar verbonden is (communicerende vaten), wordt de doorwerking van deze keuzes in bijvoorbeeld aanbod, tarieven, inkoopafspraken etc. binnen de overige vormen van open jeugdzorg niet meegenomen in dit project.

De hierboven genoemde keuzes (ten aanzien van capaciteit, kleinschalige voorzieningen, spreiding etc.) hebben ook invloed op de bedrijfsvoering van de driemilieusvoorzieningen. Personeelslasten, huisvestingslasten, administratieve lasten veranderen mogelijk. Dit kan gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de tarieven en andere inkoopafspraken. De signalen hierover worden gedeeld en afgestemd met G7. De uitwerking van de gevolgen voor de inkoop worden niet onder dit project meegenomen.

Driemilieusvoorzieningen voorzien naast verblijf ook in onderwijs en dagbesteding/vrijtijdbesteding. Bij de inhoudelijke afwegingen en keuzes worden deze voorzieningen meegenomen en (landelijk) afgestemd met het projectleider residentieel onderwijs, maar de bekostiging en de organisatie van het onderwijs en de dagbesteding/vrijtijdsbesteding vallen buiten de scope van dit project.

5. EFFECTEN

Een duidelijke bovenregionale toekomstvisie op de driemilieusvoorzieningen, door de instellingen concreet vertaald naar een vastgoedplan, zorgt voor beweging: de Gelderse gemeenten en instellingen moeten daarvoor aan de slag met alternatieve verblijfsvormen, andersoortige hulpverleningsmanieren en een flexibele, meer fluïde inzet van jeugdhulp. Instellingen worden gedwongen een lange termijn doorkijk te maken, ook waar het vastgoed betreft. Gecertificeerde instellingen (GI's) moeten nadenken over de jeugdhulpbepalingen en de (omvang) van de vraag. Aanpalende jeugdhul regio's moeten aanhaken en nadenken over mogelijkheden voor spreiding en het opstarten van alternatieven in hun regio. Een ander effect van het project is dat gemeenten, instellingen en GI's meer gaan samenwerken en de keten beter gaan organiseren. Ze moeten de opgave gezamenlijk oppakken om deze te kunnen laten slagen.

6. GEBRUIKERS VAN HET PROJECTRESULTAAT

Het bovenregionaal plan is een gezamenlijk plan, dat richting geeft aan de gemeenten die jeugdzorgplaatsen inkopen, de GI's die een passend jeugdhulpaanbod zoeken en de instellingen die toe willen werken naar de uitgesproken ambitie voor afbouw en verbetering kwaliteit. Het strategisch vastgoedplan met de daarbij behorende middelen uit de spuk, helpt de instellingen om de gewenste inhoudelijke veranderingen ook daadwerkelijk door te kunnen voeren.

7. RANDVOORWAARDEN

Het project wordt uitgevoerd binnen de spuk. Daarbij moet rekening worden gehouden met een vastgesteld budget per driemilieusvoorziening dat gebaseerd is op een verdeelsleutel op basis van de huidige capaciteit van de instelling (peildatum 1 augustus 2021). Daarbij mag de spuk bestemd worden voor het afstoten/en of om- en verbouwen van een accommodatie of vervangende nieuwbouw als gevolg van de vastgoedtransitie. Omdat het eenmalige middelen betreft, mogen de middelen alleen ingezet worden voor eenmalige investeringen. De incidentele gelden voor open driemilieus plaatsen worden niet vermengd met de incidentele gelden voor de JeugdzorgPlus plaatsen. De middelen mogen niet worden aangewend voor ontwikkel- en opstartkosten van een nieuwe kleinschalige voorziening zonder afbouw van de 'oude' voorziening en de middelen zijn uitdrukkelijk niet bedoeld ter dekking van exploitatietekorten of reguliere huisvestingskosten. Ook zijn de middelen niet bestemd voor andere bestedingen dan vastgoed (dus geen transitie personeel) of bestemmingen buiten de residentieële jeugdhulp.

De spuk kent twee harde deadlines, te weten 1 juni 2022 voor het indienen van het bovenregionaal plan en 1 december 2022 voor het indienen van het strategisch vastgoedplan.

8. RELATIE MET ANDERE PROJECTEN

SPUK vastgoedtransitie JeugdzorgPlus: zoals al aangegeven is de SPUK vastgoedtransitie JeugdzorgPlus reeds gestart. De afbouw en ombouw van JeugdzorgPlus plaatsen heeft ook gevolgen voor de driemilieusvoorzieningen. Deels zijn dat communicerende vaten én grotendeels zijn het ook dezelfde aanbieders.

BOEG: de G7 hebben een bovenregionaal expertisenetwerk (BOEG). BOEG spoort de hiaten in het zorglandschap op en stimuleert de ontwikkeling van nieuwe initiatieven hiervoor.

Verbeteragenda jeugdbescherming: In het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en jeugd (november 2019) komen veel problemen in de organisatie en uitvoering van de jeugdbescherming naar voren. Die worden ook in Gelderland herkend. De organisaties die met veiligheid en bescherming te maken hebben en de jeugdhulpregio's in Gelderland hebben met elkaar een agenda opgesteld met concrete actiepunten, om de bescherming van jeugdigen te verbeteren.

9. KOSTEN

De kosten voor de inzet van een bovenregionaal projectleider worden op grond van artikel 5 lid 2 van de SPUK bekostigd uit de uitkering aan de coördinerende gemeente. De kosten mogen maximaal 5% van de uitkering bedragen. Dat betekent maximaal € 561.346 - van de uitkering aan de coördinerende gemeente Arnhem. De inhuur voor het projectteam (projectleider, projectondersteuning en vastgoedexpert) is gestart op 15 november 2021 tot 1 december 2022 op basis van gemiddeld 32 uur per week.

10. PROJECTORGANISATIE

In de SPUK is de volgende verplichting opgenomen:

- o de coördinerende gemeente start een proces waarin de regio's uit het werkgebied van de instellingen aangeven welk toekomstperspectief ze zien voor de open driemilieusvoorzieningen in de regio. Ze gaan daarover nog in 2021 in overleg met elkaar, met actieve betrokkenheid van de instelling. Ze ronden dit uiterlijk 1 juni 2022 af.
- o In de periode tussen 1 november 2021 en 1 juni 2022 vindt overleg plaats tussen de coördinerende gemeenten over de verschillende regionale perspectieven en de optelsom daarvan.

Gezien het krappe tijdspad focussen we bij de opzet van de projectorganisatie op de basisspelers binnen de SPUK. Dat zijn de Gelderse Jeugdhulpregio's, de vijf aanbieders (Pluryn, Pactum, iHUB, Groot Emaus en D3) en de coördinerende gemeente Arnhem.

Voor de projectorganisatie is de basis een projectgroep, bestaande uit een vertegenwoordiger van de coördinerende gemeente Arnhem, de opdrachtgever vanuit de regio Midden IJssel/Oost Veluwe, vertegenwoordigers vanuit de regio's Nijmegen, Noord Veluwe en Midden IJssel-Oost Veluwe, de regioadviseur OZJ, de projectleider en projectondersteuner. De vastgoedexpert sluit op verzoek aan.

Daarnaast hebben we kwartaalbijeenkomsten waarin vertegenwoordigers van de G7 en vertegenwoordigers van de aanbieders gezamenlijk afstemmen. Voor de ambtelijke en bestuurlijke afstemming in de regio's sluiten we aan bij het reguliere besluittraject via de ambtelijk en bestuurlijk overleggen G7.

Het vaststellen en indienen van het bovenregionaal plan gaat via de colleges van de coördinerende gemeenten.

11. PROJECTPLANNING/TIJDPAD

Onderstaand overzicht laat de bespreek- en beslismomenten tot en met de oplevering van het bovenregionaal plan zien. Zoals uit de planning blijkt, is de deadline van de SPUK van 1 juni 2022 niet haalbaar. Artikel 11 lid 2 van de SPUK² biedt de mogelijkheid tot het aanvragen van uitstel indien de

² Op het moment dat het niet haalbaar is voor de coördinerende gemeente die een uitkering heeft ontvangen voor activiteiten bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder c, voor 1 juni 2022 te beschikken over een bovenregionaal plan, als bedoeld in het eerste lid, vraagt de coördinerende gemeente uitstel aan de minister, vergezeld van een nieuwe datum waarop de coördinerende gemeente beschikt over een bovenregionaal plan.

deadline van 1 juni niet haalbaar is. We maken van deze mogelijkheid gebruik en koersen op een nieuwe deadline van 15 juli 2022 voor het indienen van het bovenregionaal plan.

	Algemeen	Bovenregionaal plan	Strategische vastgoedplannen	Deadline
22 Oktober 2021	Aanvraag SPUK-middelen (gemeente Arnhem)			
15 november 2021	Start projectleider			
November 2021	Kennis maken met de instellingen, projectleider(s) accounthoudende gemeenten, projectleider VWS/VNG Projectgroep formeren Plan van aanpak opstellen		Inzicht geven in het huidige gebruik van de plaatsen bij de instellingen, met beschrijving doelgroepen en gemeenten / regio's van herkomst.	
December 2021		Ophalen informatie bij aanbieders		
20 december 2021		Eerste bespreking in de projectgroep bespreekstuk visie en ambitie + Toezenden aan regio's		20-12-2021
December 2021 + januari 2022		Verder uitwerken bespreekstuk visie en ambitie		
18 januari 2022		AO G7 eerste ronde bespreekstuk visie en ambitie		
18- 20 januari 2022		Bespreekstuk aanpassen + toezenden regio's en aanbieders		20-01-2022
februari 2022		Bespreken VNG analyse + capaciteitsreductie (projectgroep)		31-01-2022
7 februari 2022		Kwartaalbijeenkomst regio's en aanbieders 1 ^e gezamenlijk overleg Bespreekstuk visie en ambitie		07-02-2022

Februari 2022		Verfijning Visie en Ambitie		21-02-2022
21 februari 2022		Toezenen Visie en ambitie naar regio's en aanbieders		
22 februari 2022 / 21 maart 2022		Intern bespreken van de stukken (regio's en aanbieders)		
22 maart 2022		AO G7: Vaststellen visie en ambitie		22-03-2022
8 april 2022		BO G7: bestuurlijk vaststellen visie en ambitie		08-04-2022
8 april 2022		Vaststellen visie en ambitie door aanbieders bestuurlijk (schriftelijk)		08-04-2022
Maart + april 2022		Concept bovenregionaal plan schrijven		19-04-2022
19 april 2022		Toezenen concept bovenregionaal plan naar regio's		
19 april 2022		Toezenen concept bovenregionaal plan naar aanbieders		
20 april 2022 / 08 mei 2022		Intern bespreken van de stukken (regio's en aanbieders)		
9 mei 2022		Kwartaalbijeenkomst regio's en aanbieders Bovenregionaal plan concept		09-05-2022
Mei 2022		Verdere verfijning bovenregionaal plan		16-05-2022
16 mei 2022		Toezenen definitief bovenregionaal plan naar regio's		
16 mei 2022		Toezenen definitief bovenregionaal plan naar aanbieders		
17 mei 2022 /30 mei 2022		Intern bespreken van de stukken regio's en aanbieders		
31 mei 2022		AO G7: Ambtelijk vaststellen bovenregionaal plan		31-05-2022
24 juni 2022		BO G7: Bestuurlijk vaststellen bovenregionaal plan		24-06-2022

24 juni 2022		Bestuurlijk vaststellen bovenregionaal plan door aanbieders (schriftelijk)		24-06-2022
12 juli 2022		Vaststellen en indienen bovenregionaal plan coördinerende gemeente Arnhem		12-07-2022
april – september 2022			Opstellen aanzet strategisch vastgoedplannen instellingen	
September – december 2022			Definitieve strategisch vastgoedplannen opstellen	
1 december 2022			Strategische vastgoedplannen indienen bij VWS	
1 juli 2023	Gemeente Arnhem moet de SPUK-middelen uitgekeerd hebben aan de instellingen			
31 december 2024			SPUK-middelen moeten besteed zijn door de instellingen	

BIJLAGE 1 DEFINITIE DRIEMILIEUSVOORZIENING

Onderstaande definitie is vastgesteld op basis van onderzoek van Prof. A. Harder (Erasmus Universiteit).

Een open residentiële instelling of driemilieusvoorziening voor jeugdhulp met verblijf wordt gedefinieerd als een instelling:

- die valt onder de Jeugdwet.
- voor jeugdigen met ernstige gedrags- en/of gezinsproblemen, al dan niet met licht verstandelijke beperking en/of psychiatrische problematiek, waarbij:
 - o het sociale netwerk onvoldoende basis biedt voor een ambulante traject;
 - o de urgentie en de zwaarte van de problematiek verblijfsgebonden aanbod noodzakelijk maken;
 - o zodanig ernstige en complexe problemen spelen dat de zorg in een pleeggezin of gezinshuis niet toereikend is en verblijf in een residentiële leefgroep nodig is.
- waarin jeugdigen op vrijwillige basis of met een jeugdbeschermingsmaatregel (tijdelijk) dag en nacht en gedurende de hele week buiten hun eigen omgeving verblijven;
- die als doel heeft om binnen de drie milieus wonen, onderwijs en vrije tijd met 24 uren verblijf en begeleiding:
 - o een gezonde ontwikkeling van jeugdigen te stimuleren en aanwezige problemen te verminderen;
 - o de stabiliteit, veiligheid en positieve interactie tussen de jeugdige en zijn sociale netwerk te herstellen.
- waarvan het huidige aanbod bestaat uit:
 - o een combinatie van verzorging, begeleiding en opvoeding, dagbesteding en onderwijs;
 - o onderwijs op een school op het terrein of op een school (of scholen) in de buurt, waarbij er aantoonbare samenwerkingsafspraken gemaakt zijn met die betreffende school (of scholen);
 - o residentiële leef- of behandelgroepen die bestaan uit ten minste acht capaciteitsplaatsen;
 - o verblijf in een residentiële leefgroep – al dan niet gecombineerd met behandeling.

De volgende voorzieningen vallen hierbij niet onder de definitie van een open residentiële instelling of 3-milieusvoorziening voor jeugdhulp met verblijf:

- justitiële (kleinschalige) voorzieningen en justitiële jeugdinrichtingen;
- Jeugdzorg Plus instellingen;
- gezinshuizen;
- zorgboerderijen;
- leefgroepen gericht op zelfstandigheidstraining of kamertraining;
- crisisopvang of crisisgroepen en leef- en behandelgroepen die gericht zijn op kortdurend verblijf en behandeling van maximaal vier weken

Nb Binnen het onderdeel onderwijs bestaat de ruimte voor maatwerk, zoals kinderen die naar het eigen onderwijs blijven gaan of tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen.

Nb Appartementen en studio's gericht op zelfstandigheid worden niet bij het groepstotaal opgeteld.

Nb Crisisplaatsen kunnen niet altijd los gezien worden van een leef- of behandelgroep, en zijn daarom soms beredeneerd meegeteld.

BIJLAGE 2: OVERZICHT LOCATIES SPUK

Organisatie	Plaatsen
D3	96
Borculo	
Hoenderloo	
Pactum	100
Zetten (OGH)	
Lochem	
Zutphen	
Apeldoorn	
Arnhem	
Ihub	40
Harreveld	
s Heerenloo	163
Groot Emaus Ermelo	
Apeldoorn Groot Schuylenburg	
Pluryn	258
Eefde	
Voorst	
Jan Pieter Heije, Oosterbeek	
De Glind	
Groesbeek	
Totaal	657

